

Uit Het Veld

De Kleine Klit en de pechvogel

Dat vogels in Nederland ten prooi vallen aan roofvogels, katten en jagers of geslachtofferd worden door auto's, ramen en windmolens is alom bekend. Maar dat een plant direct verantwoordelijk is voor het sneven van een gevederde vriend, was voor mij nieuw. Het overkwam in elk geval deze Pimpelmees *Cyanistes caeruleus* die, nabij Olst, bleef hangen in een Gewone of Kleine Klit *Arctium minus*. De bloemhoofden van deze tweejarige plant bezitten tientallen stekels met aan het eind even zovele weerhaakjes en toen deze eenmaal grip kregen op de uitgespreide vleugel van het arme diertje, was er geen ontkomen meer aan. De Pimpelmees moet een vreselijke hongerdood gestorven zijn en dat was absoluut niet de bedoeling van de plant. Normaal gespro-

ken verspreiden de zaden zich doordat de klitterige bloemhoofden aan een dier blijven hangen. Dat het nu een keer andersom was, is natuurlijk niet meer dan een ongelukkige speling van het lot!

■ E. Winkel, Het Laar 217, 7414 BP Deventer, e-mail: hravn@home.nl.

Merkwaardig gedrag van Kool- en Pimpelmezen

Het is me al enkele keren opgevallen dat in het voorjaar Pimpel- en Koolmezen elkaar met zeer grote snelheid kunnen najagen. Het lijkt niet op verjagen maar meer alsof ze er op één of andere manier plezier in hebben elkaar keihard vliegend te volgen, kriskras dwars langs bomen vliegend en rondjes makend, zonder daarbij iets te raken. Dit zou een

Een zeer onfortuinlijke Pimpelmees.
Foto: Edwin Winkel.

onderdeel van de balts kunnen zijn. Het ziet er ook echt uit alsof ze niet anders gewend zijn dan zo te vliegen. Met speels gemak dus. Een Koolmees die ik enkele dagen geleden (begin december 2006, red.) in mijn tuin zag, was echter alleen bezig. Een soort van uitrazen, dat is misschien het beste woord.

Dit gedrag is vast ook wel eens door anderen waargenomen. Ik kan me ook niet herinneren dat het beschreven staat in het voor jong en oud prachtige boek 'Mezenestje voor het raam' van Flanagan en Morris. Is er een verklaring voor dit gedrag? Zijn er anderen die eenzelfde gedrag hebben waargenomen? Ik lees het graag in *het Vogeljaar*.

■ Harry Westerhuis, (050) 526 02 96, e-mail: h.west@tele2.nl.

Ooievaar valt windvaan aan

Ooievaars zijn in het algemeen vreedzame dieren, die elkaar geen strobreed in de weg leggen. Op plaatsen met gunstig gelegen nestelplaatsen en goede foerageergebieden kunnen zij dicht bij elkaar of in kolonies broeden. Zo waren vroeger Bergenhusen (Duitsland) en Rust (Oostenrijk) bekende ooievaarsdorpen. Ook de

buitenstations van het ooievaarsproject van Vogelbescherming vormen met de vele vrij rondvliegende broedparen een goed voorbeeld.

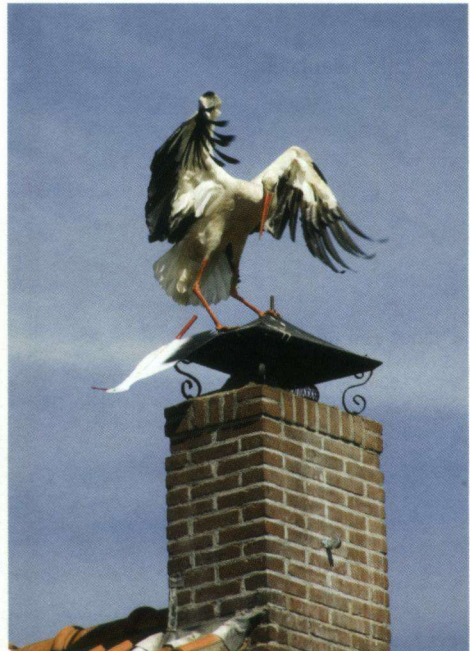
Aan de andere kant is van Ooievaars bekend dat agressie kan optreden, wanneer soortgenoten in de buurt van hun nest komen en dit proberen te bezetten. Ook komt het voor dat een mannetje uit het winterkwartier terugkeert en zijn eerder gearriveerde vrouwtje met een andere partner aantreft. Er breken dan hevige gevechten uit, waarbij de vogels elkaar tijdens die krachtmeting tot bloedens toe kunnen verwonden.

Een wel heel bijzonder incident vond plaats op 29 april 2007 aan de Stichtse Kade te Ankeveen. Daar hadden de bewoners van een huis op de schoorsteenkap een windvaan geplaatst in de vorm van een Ooievaar. Het mannetje van het broedpaar op een nest daar dichtbij ervoer de aanwezigheid kennelijk als een bedreiging. Na een drietal aanvalsvluchten van de Ooievaar (een volwassen exemplaar weegt gemiddeld 3½ kg) bezweek de windvaan!

Deze macho had het al eerder voor elkaar gekregen een ongeringde Ooievaar, die het met zijn wijfje van vorig jaar had

De Ooievaar in de aanval.
Foto: Rijk Hensen.

De overwinning is bereikt. De windvaan is bezweken.
Foto: Rijk Hensen.

aangelegd, van het nest te verdrijven. Gelukkig hebben deze gebeurtenissen geen invloed gehad op het broedproces, want eind mei waren vier grote gezonde jongen in het nest aanwezig. Een toevallig

passerende fotograaf legde de aanvallen op de windvaan vast.

■ Dick A. Jonkers, Koggewagen 3, 1261 KA Blaricum, e-mail: dickjonkers@tiscali.nl

Veldwaarnemingen CCLX

Roodkeelduiker

04-03-07 1 Haven Lauwersoog (Fr.).
E. Winkel.

Geoorde Fuut

09-04-07 2 Duurswouderheide, Bakkeveen
(Fr.). M. Stienstra.
18-04-07 1 Waterplak, Terschelling. J. Groen.
21-04-07 24 Bargerveen (Dr.). P.J. de Boer.

Roerdomp

11-04-07 1 Diependal, Midden-Drenthe
(Dr.). S. Rienks.
25-05-07 1 Rijnstrangen-Jezuïtenwaai,
Groessen (Gld.). G. Strang.

Kwak

09-04-07 1 Robbenoordbos-Eiland (N.-H.).
P. van Wetter.
23-06-07 1 Bij een grote visvijver, Baak
(Gld.). G.J. van Nie. Adult kleed.

Koereiger

28-05-07 1 Nieuwe Keverdijksche Polder,
Weesp. J. Groen. Had een
enigszins oranje kruin.

Kleine Zilverreiger

30-04-07 2 Amsterdamse Waterleiding
duinen (N.-H.). J.R. Odink.
29-05-07 1 Lauwersmeer - Jaap Deensgat
(Fr.). M. Stienstra.

Grote Zilverreiger

04-04-07 6 Wanneperveen (Dr.). R. Schut.
11-04-07 3 Grote Beek, Hummelo (Gld.).
G.J. van Nie.
21-04-07 2 Noordpolder te Veld, Eemnes
(Utr.). J. Groen.
28-04-07 1 Kijkscherp Bovenmeent,
Hilversum. J. Groen.
06-05-07 1 Rypstjerksterpolder, Rypstjerk
(Fr.). M. Stienstra.

Inzenden van waarnemingen

Waarnemingen bij voorkeur inzenden via de website **Waarneming.nl** (<http://www.waarneming.nl>) met gebruikmaking van de werkgroep 'Het Vogeljaar'. U moet daarvoor wel geregistreerd zijn als gebruiker van deze werkgroep. Zie voor aanwijzingen *het Vogeljaar* 53 (6): 285.

U kunt ook waarnemingen inzenden naar de redactie, ter attentie van Gerbert Strang, e-mail: gerbert.strang@hetnet.nl. Indien dat niet mogelijk is per post naar: G. Strang, Dilleveld 19, 7006 TN Doetinchem.

Zie voor de criteria voor het inzenden van waarnemingen *het Vogeljaar* 53 (6): 286. Inlichtingen kunnen ook verkregen worden via Gerbert Strang of kijk op de website van *het Vogeljaar*. Zie daarvoor: <http://www.vogeljaar.nl/waarnemingen.html>.

Een foto van een waarneming wordt erg op prijs gesteld en wordt, indien geschikt, bij selectie van de waarneming opgenomen in *het Vogeljaar*.

- 19-05-07 1 Binnendijksche Overscheensche
Berger- en Meentpolder,
Naarden. J. Groen.
30-05-07 1 Rijnstrangen-Jezuïtenwaai (Gld.).
G. Strang.
Purperreiger
02-05-07 1 Rietputten, Vlaardingen.
L. Batenburg.
19-05-07 1 Kijkscherp Bovenmeent,
Hilversum. J. Groen.

Roodkeelduiker *Gavia stellata*. 4 maart 2007, Lauwersoog-Haven. Foto: E. Winkel.

Een paartje Kraakeenden *Anas strapera*, 25 mei 2007, Oosterschar. Foto: O.W. Zijlstra

Lepelaar

- 08-03-07 1 Workumerwaard (Fr.). J. Weel.
 15-05-07 1 Meppenerveld (Dr.). P.J. de Boer. Nieuw natuurontwikkelingster rein.
 16-05-07 1 Wijster (Dr.). P.J. de Boer. Nieuw natuurontwikkelingsterrein.

Zwarte Zwaan

- 20-04-07 1 Hartwerd (Fr.). E.W.F. Brandenburg.
 21-04-07 7 Spijk (Gr.). E.W.F. Brandenburg.
 27-04-07 2 Steile Bank, Oudemirdum (Fr.). E.W.F. Brandenburg.

Indische Gans

- 18-05-07 1 Mastenbroek, Hasselt (Ov.). G. Strang.

Sneeuwgans

- 02-04-07 1 Lauwersmeer-De Pomp (Fr.). P. van Wetter.

Grote Canadese Gans

- 09-04-07 2 Duurswouderheide, Bakkeveen (Fr.). M. Stienstra.
 13-04-07 3 Tjeukemeer, Echtenerbrug (Fr.). E.W.F. Brandenburg.
 16-04-07 1 Waterplak, Terschelling. J. Groen.
 18-04-07 2 Ryptsjerksterpolder, Ryptsjerk (Fr.). M. Stienstra.
 27-04-07 1 Makkumer Zuidwaard (Fr.). E.W.F. Brandenburg.
 06-05-07 2 Jan Durkspolder, Earnewâld (Fr.). M. Stienstra.
 19-05-07 1 Karnemelksloot, Hilversum. J. Groen.

Brandgans

- 05-05-07 9 De Leemputten, Groenlo (Gld.). E.W.F. Brandenburg.
 19-05-07 30 Bovenmeent, Hilversum. J. Groen.

Roodhalsgans

- 16-04-07 3 Bantpolder, Lauwersmeer (Fr.). M. Stienstra.

Casarca

- 29-05-07 1 Lauwersmeer, Ezumakeeg-Noord (Fr.). M. Stienstra.

Muskuseend

- 05-04-07 2 Arkum (Fr.). E.W.F. Brandenburg.
 21-04-07 4 Spijk (Gr.). E.W.F. Brandenburg.

Carolinaeend

- 05-04-07 2 Makkum (Fr.). E.W.F. Brandenburg. Mannetje.

Mandarijneend

- 12-04-07 1 Beekhuizerbeek, Velp. G. Strang.

Smient

- 25-05-07 4 Jan Durkspolder, Earnewâld (Fr.). M. Stienstra.

Bronskopeend

- 07-04-07 1 Coevorden (Dr.). P. van Wetter. Mannetje.
 20-05-07 1 Jan Durkspolder, Earnewâld (Fr.). M. Stienstra. Ongeringd mannetje met gave vleugels.

Kraakeend

- 22-04-07 2 Friesche Veen, Tynaarlo (Dr.). S. Rienks.
 25-05-07 2 Oosterschar, Skarsterlân (Fr.). O.W. Zijlstra.

Amerikaanse Wintertaling

- 07-05-07 1 Lauwersmeer, Ezumakeeg-Noord (Fr.). M. Stienstra. Mannetje. Ingediend bij CDNA.

Witbuikrotgans

- 09-04-07 1 Westerlanderkoog, Wieringen (N.-H.). P. van Wetter.

Krooneend

- 22-04-07 2 Lauwersmeer, Ezumakeeg-Zuid (Fr.). M. Stienstra. Mannetje.
 28-04-07 1 Schiermonnikoog (Eiland) (Fr.). L. Braak. Mannetje.
 27-05-07 1 Gooimeer - Huizerhoef, Huizen (N.-H.). J. Groen. Mannetje.
 06-06-07 1 Ringvaart, Vinkeveen (Utr.). G. Hiemstra. Mannetje.

Zwarte Zee-eend

- 29-04-07 4 Kornwerderzand - Wadkant (Fr.). M. Stienstra.

Non

- 18-05-07 1 Harderbroek-Plan Roerdomp (Fld.). G. Strang.

Rosse Stekelstaart

- 02-05-07 2 Rietputten, Vlaardingeng. L. Batenburg.
 03-05-07 1 Diependal (Dr.). S. Rienks. Mannetje.
 04-05-07 1 De Leemputten, Groenlo (Gld.). E.W.F. Brandenburg. Mannetje.
 06-05-07 1 Petten - Abtskolk, Zijpe (N.-H.). R. Costers. Mannetje.

Blaauwe Kiekendief

- 12-04-07 1 Jan Durkspolder, Earnewâld (Fr.). M. Stienstra. Vrouwtje.
 01-05-07 1 Lauwersoog - Robbenoort (Gr.). M. Stienstra. Mannetje.

Grauwe Kiekendief

- 29-04-07 1 Breezanddijk - IJsselmeerkant (Fr.). M. Stienstra. Mannetje.

Mannetje Krooneend *Netta rufina*, 6 juni 2007, Ringvaart, Vinkeveen. Foto: G. Hiemstra

Visarend

- 29-04-07 1 De Deelen, Aldeboarn (Fr.).
M. Stienstra.
28-05-07 1 Lauwersmeer-Jaap Deensgat
(Fr.). P. van Wetter.

Roofpootvalk

- 01-05-07 1 Rietlanden-Emmen (Dr.).
P. van Wetter. Mannetje.
04-05-07 1 Fochteloërveen, Ravenswoud
(Fr.). M. Stienstra.

Smelleken

- 22-04-07 1 Lauwersmeer - Jaap Deensgat
(Fr.). M. Stienstra.
29-04-07 1 Makkumer Zuidwaard (Fr.).
M. Stienstra.
20-05-07 1 Veerdam, Holwerd (Fr.).
M. Stienstra.

Slechtvalk

- 22-04-07 1 Deventer. E. Winkel.
01-05-07 1 Lauwersmeer, Ezumakeeg-
Noord. M. Stienstra.

Korhoen

- 21-03-07 1 Holterberg (Ov.). E. Winkel.
Mannetje.
15-04-07 6 Sallandse Heuvelrug,
Haarlerberg (Ov.).
E.W.F. Brandenburg.

Kwartel

- 28-05-07 1 Fochteloërveen, Ravenswoud
(Fr.). M. Stienstra.

Kraanvogel

- 22-05-07 2 Parrega (Fr.). J. Weel.

Steltkluut

- 21-04-07 1 Eemshaven - Oost (Fr.).
E.W.F. Brandenburg.
07-05-07 1 Lauwersmeer, Ezumakeeg-
Noord. M. Stienstra.

Morinelplevier

- 13-05-07 2 Lauwersmeer - Ezumakeeg-
Noordwest. M. Stienstra.
20-05-07 1 Friesland - Buitendijks,
Ferwerderadiel (Fr.).
M. Stienstra.

Amerikaanse Goudplevier

- 26-05-07 1 Uitkijkbult, Workumerwaard
(Fr.). P. van Wetter. Mannetje.
Ingediend bij CDNA.

Temmincks Strandloper

- 06-05-07 1 Jan Durkspolder, Earnewâld
(Fr.). M. Stienstra.
19-05-07 12 Lauwersmeer - Ezumakeeg-Zuid
(Fr.). M. Stienstra.
19-05-07 13 Mepper Hooilanden, Emmen
(Dr.). P. van Wetter.

Gestreepte Strandloper

- 28-05-07 2 Lauwersmeer-Jaap Deensgat
(Fr.). P. van Wetter. Ingediend bij
CDNA.

Breedbekstrandloper

- 20-05-07 1 Veerdam, Holwerd (Fr.).
M. Stienstra. Ingediend bij
CDNA.
29-05-07 1 Lauwersmeer, Ezumakeeg-Zuid
(Fr.). M. Stienstra. Ingediend bij
CDNA.

Bokje

- 02-05-07 1 Rietputten, Vlaardingen.
L. Batenburg.
06-05-07 1 Jan Durkspolder, Earnewâld
(Fr.). M. Stienstra.

Grote Grijze Snip

- 07-05-07 1 Lauwersmeer - Ezumakeeg-

Mannetje Slechtvalk *Falco peregrinus*, 22 april 2007, Deventer. Foto: E. Winkel

Vrouwetje Slechtvalk *Falco peregrinus*, 28 april 2007, Deventer. Foto: E. Winkel

Korhaan *Tetrao tetrrix*,
21 maart 2007, Holterberg.
Foto: E. Winkel.

- Noord (Fr.). M. Stienstra.
Ingediend bij CDNA.
- Poelruiter**
29-04-07 1 Fryswijkpolder, Tijnje (Fr.).
M. Stienstra.
01-05-07 1 IJssel-Vreugderijkerwaard,
Zwolle (Ov.). P. van Wetter.
07-05-07 1 Lauwersmeer - Ezumakeeg-
Noord (Fr.). M. Stienstra.
- Bosruiter**
30-04-07 2 Kraenlannen, Drachten (Fr.).
P.J. de Boer.
06-05-07 2 Jan Durkspolder, Earnewäld
(Fr.). M. Stienstra.
10-05-07 10 Waverhoek, Vinkeveen (Utr.).
G. Hiemstra.
- Grote Jager**
13-05-07 1 Terschelling (Fr.). J. Weel.
- Zwartkopmeeuw**
09-04-07 5 Robbenoordbos (N.-H.).
P. van Wetter.
01-05-07 1 Houtribsluizen, Lelystad (Fld.).
G. Strang.
- Pontische Meeuw**
04-04-07 2 Zandgat De Mussels, Beilen
(Dr.). P. van Wetter.
- Reuzenster**
29-04-07 8 Uitkijkbult, Workumerwaard
(Fr.). M. Stienstra.
29-04-07 2 Steile Bank, Oudemirdum (Fr.).
M. Stienstra.
- Witwangster**
28-05-07 3 Jan Durkspolder, Earnewäld
(Fr.). M. Stienstra.
28-05-07 1 Jan Durkspolder, Earnewäld
(Fr.). P. van Wetter.
- Witvleugelster**
17-05-07 6 Waverhoek, Vinkeveen (Utr.).
G. Hiemstra.
18-05-07 3 Plan Roerdomp, Harderbroek
(Fld.). G. Strang.
19-05-07 7 Lauwersmeer - Ezumakeeg-Zuid
(Fr.). M. Stienstra.
19-05-07 48 Amsterdamsche Veld, Bargerveen
(Dr.). P. van Wetter.
- 21-05-07 4 Oostpolder, Zuidlaardermeer
(Dr.). P. van Wetter.
- Velduil**
25-03-07 1 Schiermonnikoog. P.J. de Boer.
- Middelste Bonte Specht**
01-04-07 2 De Snippert, Losser (Ov.).
M. Stienstra.
- Kortteenleeuwerik**
29-04-07 1 Steile Bank, Oudemirdum (Fr.).
M. Stienstra, J. Bosma & J.
Westra. De vogel kwam recht op
ons af vliegen en vloog op nog
geen 3 m voorbij. Hierbij is ook
nog eens duidelijk de roep
gehoord. De vogel vloog op
ongeveer 1 m boven de grond.
Daarna is het beestje geland op
een dorre akker, maar is helaas
niet meer door ons
teruggelovonden. Ingediend bij
CDNA.
- Noordse Kwikstaart**
01-05-07 1 Haven, Lauwersoog (Fr.).
M. Stienstra.
01-05-07 1 IJssel-Vreugderijkerwaard,
Zwolle (Ov.). P. van Wetter.
Mannetje.
- Grote Gele Kwikstaart**
14-04-07 1 Maastricht. M. Stienstra.
14-04-07 2 Valkenburg (L.). M. Stienstra.
- Citroenkwikstaart**
01-05-07 1 IJssel-Vreugderijkerwaard (Ov.).
P. van Wetter. Mannetje.
- Rouwkwikstaart**
01-04-07 1 Winde, Tynaarlo (Dr.).
P. van Wetter.
07-04-07 1 Ryptsjerksterpolder, Ryptsjerk
(Fr.). M. Stienstra.
21-04-07 1 Eemshaven - Oost (Fr.).
E.W.F. Brandenburg.
29-04-07 1 Kornwerderzand - IJsselmeer
kant (Fr.). M. Stienstra.
Mannetje.
01-05-07 1 Lauwersoog (Fr.). M. Stienstra.
Mannetje.

Pestvogel

01-04-07 1 Sallandse Heuvelrug,
Haarlerberg (Ov.). M. Stienstra.

Waterspreeuw

13-04-07 1 Beekhuizerbeek, Velp (Gld.).
E.W.F. Brandenburg &
G. Strang.

Nachtegaal

16-05-07 1 Volksbos, Vlaardingen.
L. Batenburg. Mannetje.

Beflijster

14-04-07 1 Petten, Zijpe (N.-H.). R. Costers.
Mannetje.

18-04-07 6 Terschelling. J. Groen.
5 mannetjes + 1 vrouwtje.

19-04-07 4 Azewijnsche Broek, Azewijn
(Gld.). G. Strang. Mannetje.

22-04-07 5 Zoutkamperplaat, Lauwersmeer
(Fr.). M. Stienstra.

28-04-07 2 Eendenkooi, Schiermonnikoog
(Fr.). L. Braak. Mannetje.

28-04-07 1 Hoornderslag, Texel. G. Strang.

29-04-07 2 Kornwerderzand (Fr.).
M. Stienstra.

29-04-07 1 Kijkhut De Ral, Piaam (Fr.).
M. Stienstra.

Grote Karekiet

18-05-07 1 Drontermeer-Abberteiland
(Gld.). G. Strang.

21-05-07 1 Oostpolder, Zuidlaardermeer
(Dr.). P. van Wetter. Mannetje.

23-05-07 1 Noordwal, Huizen (N.-H.).
J. Groen.

30-05-07 2 Jezuitenwaai, Rijnstrangen
(Gld.). G. Strang.

Grauwe Klauwier

17-05-07 1 Bargerveen (Dr.). M. Stienstra.
Mannetje.

Klapekster

01-04-07 1 Sallandse Heuvelrug,
Haarlerberg (Ov.). M. Stienstra.

01-04-07 1 Fietspad zuidoostzijde bij het
Fochteloërveen, Ravenswoud
(Fr.). M. Stienstra.

Raaf

11-04-07 1 Boswachterij De Vuursche, Baarn
(Utr.). J. Groen.

Grauwe Klekendief 1 mei 2007,
Foto: O.W. Zijlstra.

18-05-07 1 Oldebroek, Oosterwolde (Gld.).
G. Strang.

Europese Kanarie

01-04-07 1 Losser (Ov.). M. Stienstra.
Mannetje.

14-04-07 1 Valkenburg (L.). M. Stienstra.

Kruisbek

13-04-07 1 Drents Friese Woud - Aekinger
zand (Kale Duinen), Appelscha
(Fr.). S. Rienks. Mannetje.

Sneeuwgorst

22-04-07 1 Sluizen Lauwersoog (Fr.).
M. Stienstra.

Grauwe Gors

30-05-07 1 Rijnstrangen-Jezuitenwaai,
Groessen (Gld.). G. Strang.